

РЕШЕНИЕ

№ 31623

гр. София, 10.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 18.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разглежда дело номер **4540** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 25, ал. 5 на Закона за хората с увреждания (ЗХУ), вр. с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Н. Д. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] [улица] срещу Решение № 22-РД06-0041/08.04.2026 г. на Директора на РДСП С. - град и потвърдената с него Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565/ФП от 18.03.2026 г. на Директора на ДСП – Л., с която е отпусната месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 ЗХУ в размер на 58.59 евро, считано от 01.03.2026 г. до 28.02.2029 г.

В жалбата се поддържа становище за незаконосъобразност на обжалваната заповед, поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с целта на закона. Органът неправилно бил определил началната дата на помощта, позовавайки се на чл. 66, ал. 3 ППЗХУ, в нарушение на §6, ал. 2 ПЗР на ЗХУ. Твърди се, че със заповедта се нарушава правото ѝ на собственост, тъй като държавните помощи според жалбоподателката са имущество, от което държавата я лишавала. Налице били злоупотреба с административна власт и цинизъм, изразяващи се изготвяне на индивидуалната оценка в последния ден от законовия срок за това, както и, че до жалбоподателката бил изпратен имейл, съдържащ файл с наименование „до Н. А. – чист“. Жалбоподателката не разбира какво е наложило използването на думата „чист“ в името на файла. Заповедта била издадена при липса на мотиви и при неизяснена фактическа обстановка. Индивидуалната ѝ оценка от друга страна била направена „на бюро“ без да се изследват реалните ѝ потребности и без възможност за самоопределяне съгласно чл. 21, ал. 1 ЗХУ. Липсвала реална социална анкета. Иска се отмяна на заповедта и същата да бъде изменена досежно началната дата на подкрепата – 11.12.2025 г.,

когато е датата на инвалидизиране, или евентуално 01.01.2026 г. – месеца следващ месеца на настъпване на промяната.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

На 24.02.2026 г. жалбоподателката Н. Д. А. е подала в дирекция „Социално подпомагане“ - Л. заявление-декларация, с вх. №ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ/565 от 24.02.2026 г.(л.40), за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 ЗХУ, съобразно степента на увреждането ѝ, съгласно ЕР на ТЕЛК №90393 от 11.02.2026 г. с вид експертиза „освидетелстване“. В попълнения формуляр за самооценка са заявени следните услуги/подкрепящи мерки: отпускане на месечна финансова подкрепа, отпускане на целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги, ползване на лична помощ и ползване на социални услуги.

От представените доказателства се установява, че жалбоподателката Н. А. е освидетелствана от органа на медицинската експертиза и съгласно ЕР на ТЕЛК №90393 от 11.02.2026 г.(л.30) има определени 83.00% трайно намалена работоспособност със срок до 01.02.2029 г.

С писмо, изпратено по електронен път (л.49) жалбоподателката е уведомена, че е необходимо да попълни целия формуляр за самооценка и да го подпише, както и че на 16.03.2026 г. от 10.00 часа във филиал Т. към ДСП Л., ще бъде разгледано заявлението ѝ. Дадена ѝ е възможност да присъства при разглеждане на заявлението.

На посочената дата е проведено заседание, на което по отношение на жалбоподателката е изготвена индивидуална оценка на потребностите със срок на валидност до 01.02.2029 г., в която е направено заключение с конкретни подкрепящи мерки: предоставяне на месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 ЗХУ и предоставяне на социални услуги. За другите заявени във формуляра за самооценка подкрепящи мерки (отпускане на целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги и ползване на лична помощ), е прието, че липсва законово основание за предоставянето и отпускането им, което е мотивирано в заключението на изготвената индивидуална оценка на потребностите.

Въз основа на изготвената индивидуална оценка директорът на ДСП – Л. е издал Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ-565/ФП от 18.03.2026 г., с която е отпусната месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 ЗХУ в размер на 58.59 евро, считано от 01.03.2026 г. до 28.02.2029 г.

Заповедта е била обжалвана по административен ред, като с Решение № 22-РД06-0041/08.04.2026 г. на Директора на РДСП С. – град същата е оставена без уважение, а заповедта – потвърдена.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата срещу отказа е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 АПК, от лице, което има правен интерес от обжалването, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146, т.е. дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената форма и съобразно административнопроизводствените правила, съответства ли на материалноправните разпоредби и целта на закона.

Съдът приема, че оспорения административен акт е издаден от компетентен орган в предвидената от закона форма, съгласно разпоредбата на чл. 59, ал. 2 АПК, а при издаването му са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

С изготвената индивидуална оценка на потребностите е направено заключение с конкретни

подкрепящи мерки: предоставяне на месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 ЗХУ и предоставяне на социални услуги. За другите заявени във формуляра за самооценка подкрепящи мерки (отпускане на целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги и ползване на лична помощ), е прието, че липсва законово основание за предоставянето и отпускането им.

Индивидуалната оценка на потребностите по чл. 20, ал. 1 ЗХУ се извършва по реда, определен с ППЗХУ, към който препраща разпоредбата на чл. 22, ал. 4 ЗХУ. Разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ППЗХУ възлага изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите на специализиран отдел в Дирекция "Социално подпомагане". Специализираният отдел осъществява функциите си при спазване на специалните административнопроизводствени правила на чл. 15 – чл. 20 ППЗХУ и Методиката за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания, приета от Министерския съвет с Постановление № 64 от 29.03.2019 г. по предложение на министъра на труда и социалната политика, въз основа на която методика се урежда начинът за изготвянето на индивидуална оценка на потребностите на хората с увреждания, по смисъла на чл. 20, ал. 1 от ЗХУ. Съгласно чл. 15, ал. 3 ППЗХУ при извършване на индивидуална оценка на потребностите на хората с увреждания за предоставяне на механизма лична помощ служителят, водещ случая, задължително осъществява личен контакт с човека с увреждане и извършва посещение в дома му за установяване на неговите реални затруднения и потребности, и провежда интервю с човека с увреждане или с неговия законен представител или с човека, който полага грижи за него.

Наличието на формуляра за самооценка от лицето с увреждания не освобождава служителя, водещ случая, от задълженията му за осъществяване на домашно посещение и интервю. В този смисъл е Решение № 9415/26.10.2022 г. по адм. д. № 4178/2022 г. на ВАС.

Разпоредбата на чл. 16, ал. 4 ППЗХУ предоставя право на всеки човек с увреждане и/или лице по чл. 21, ал. 2, т. 2 – 4 ЗХУ да присъства на заседанието, на което се изготвя индивидуална оценка на неговите потребности. Присъствието на лицето с увреждане е предоставено изцяло на неговата преценка и упражняването на това право е по негово усмотрение, което не означава, че не е в тежест на административния орган задължението да осигури възможност за упражняването му от неговия носител, създавайки необходимите условия за това. Упражняването на правото се гарантира чрез извършване на административнопроцесуалното действие, предвидено от чл. 17, ал. 1, т. 2: уведомяване на човека с увреждане или лицето по чл. 21, ал. 2, т. 2 – 4 от Закона за хората с увреждания не по-късно от 3 работни дни преди датата на провеждане на заседанието, на което ще се разглежда подаденото от него заявление. Жалбоподателката е уведомена за заседанието, но преди него не е извършено посещение, като липсват доказателства за това. Освен това не е спазено и задължението на специализирания отдел за изготвяне на протокол от всяко заседание.

Описаното нарушение обаче не обуславя отмяната на заповедта само по себе си. Това е така, тъй като съгласно чл. 8, ал. 1, т. 1 от Закона за личната помощ ползвател на лична помощ е човек с трайно увреждане с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ. На жалбоподателката не е определена чужда помощ, видно от приложеното експертно решение № 90393 от 11.02.2026 г., поради което тя не отговаря на изискването на закона за определяне на лична помощ по ЗЛП. В този смисъл, отмяната на заповедта поради констатираното процесуално нарушение не би постигнало целения от нея резултат. Нещо повече, за ползването на лична помощ се издават направления, а не заповед като процесната, и отмяната на заповедта за финансова подкрепа не би довело до определянето на лична помощ на жалбоподателката.

По отношение на отпуснатата месечна финансова подкрепа, следва да се отбележи, че

поддържаното и пред настоящата инстанция твърдение, че началната дата на отпуснатата на жалбоподателката финансова подкрепа е следвало да бъде датата на нейното инвалидизиране, не намира нормативна опора.

В чл. 81 ЗХУ е предвидено, че редът за отпускане, изплащане, изменение, спиране, прекратяване и възобновяване на финансовата подкрепа се определя с правилника за прилагането на закона. Такъв е приет с ПМС № 65/29.03.2019 г. (ДВ, бр. 27/02.04.2019 г.), в сила от 01.04.2019 г. Съгласно чл. 66, ал. 3 ППЗХУ месечната финансова подкрепа се отпуска от 1-во число на месеца, в който е изготвена индивидуалната оценка на потребностите, и се изплаща най-късно до края на месеца, следващ месеца, за който се отпуска.

Предвид изложеното и с оглед на това, че в процесния случай заявлението-декларация е подадено на 24.02.2026 г., а оценката е издадена на 16.03.2026 (в срока по чл. 22, ал. 4 ЗХУ), то законосъобразно административният орган е отпуснал месечната финансова помощ от 01.03.2026 г. В този смисъл са решение № 12593 от 08.12.2025 г. по адм. д. № 4989/2025 г., VI отд. на ВАС и решение № 14073 от 13.11.2020 г. по адм. д. № 4222/2020 г., VI отд. на ВАС. Следва да се посочи, че отпускането на финансова подкрепа по ЗХУ не е единствено обусловено от наличието на увреждане. Във фактическия състав на отпускането ѝ е включена и оценка на потребностите, в какъвто смисъл е разпоредбата на чл. 68, ал. 1 ЗХУ, според която хората с увреждания имат право на финансова подкрепа в зависимост от потребностите им, определени в индивидуалната оценка по чл. 20.

Наведените от жалбоподателката възражения за нарушение на §6 от ПЗР на ЗХУ не се споделят от съда. Съгласно посочената разпоредба до 31 март 2019 г. включително хората с трайни увреждания имат право на месечна финансова подкрепа по чл. 70 и/или целеви помощи по чл. 72, т. 2 - 5, въз основа на заявление-декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, като индивидуална оценка на потребностите не се изготвя. Разпоредбата дава право на финансова подкрепа въз основа на заявление-декларация като изрично е посочено, че индивидуална оценка не се изготвя. Нормата на § 6, ал. 2 от ПЗР ЗХУ не създава право на отпускане на подкрепата от датата на заявлението или предходна такава – на инвалидизацията, а изключва единствено необходимостта от изготвяне на индивидуална оценка на потребностите до 31.03.2019 г.

Оплакванията за обидно отношение към жалбоподателката А. , при кореспонденцията ѝ с адм.орган е етичен въпрос , който не следва да е предмет на обсъждане в настоящето производство.

Ето защо жалбата се преценява като неоснователна и като такава е дължимо отхвърлянето ѝ.

Предвид това претенцията за заплащане на юрисконсулско възнаграждение се явява основателна и следва да се уважи, като на основание чл. 143, ал. 4 АПК във вр. с чл. 78, ал. 8 ГПК в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсулско възнаграждение. Размерът на същото, предвид фактическата и правна сложност на делото и осъществените от пълномощника на ответника процесуални действия, следва да бъде в минималния размер, установен в нормата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ – 102, 26 евро / или 200лв /.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и ал. 2, Съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Д. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] [улица] срещу Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-ЛЦ-565/ФП от 18.03.2026 г. на Директора на ДСП – Л., потвърдена с Решение № 22-РД06-0041/08.04.2026 г. на Директора на РДСП С. - град като неоснователна

ОСЪЖДА Н. Д. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] [улица] да заплати на Националния осигурителен институт сумата 102, 26 евро,представляваща юрисконсулско възнаграждение

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: